

01 Súťažné zadanie

NOVÁ FONTÁNA NA PEŠEJ ZÓNE V TRNAVE

schvaľuje:
Trnava 11/2023

.....
JUDr. Peter Bročka, LL.M.
primátor Trnavy

 TRNAVA

01 Competition Assignment

A NEW FOUNTAIN IN A PEDESTRIAN ZONE IN TRNAVA

Approved by:
Trnava 11/2023

.....
JUDr. Peter Bročka, LL.M.
mayor of Trnava

 TRNAVA

ÚVOD

Libreto novej fontány s umeleckým dielom sa spracováva na základe zhodnotenia stavu súčasnej Kráľovskej fontány na pešej zóne Hlavnej ulice v Trnave.

Kráľovská fontána bola odovzdaná do užívania spolu so zrealizovanou pešou zónou v roku 2014. Kráľovská fontána je v nepretržitej prevádzke 7 rokov. Poškodenie pochôdných trysiek dopravnou obsluhou, závady na technológii, poruchy iluminácie svetelného kanála, neskoré spínanie iluminácie výstrekov vyplývajúce z nevhodne zvolenej riadiacej techniky časového spínača a problémy s údržbou sochárskeho diela boli skutočnosťami, ktoré viedli kompetentných k rozhodnutiu riešiť zrušenie fontány a nahradiť toto dielo novým návrhom.

Autorské práva s pôvodnými autormi budú riešené príslušným odborom Mestského úradu Trnava.

PEŠIA ZÓNA V TRNAVE – História a súčasnosť

Trnava patrí k prvým slobodným kráľovským mestám na Slovensku. Má hodnotné historické jadro, ktoré je pamiatkovou rezerváciou, a zároveň plní funkciu centrálnej mestskej zóny. Súčasťou Hlavnou ulicou v pamiatkovej rezervácii v smere sever juh viedla stredoveká obchodná cesta. Ešte koncom sedemdesiatych rokov minulého storočia prechádzala týmto komunikačným koridorom mestská trieda Hlavnej ulice, ktorá bola zároveň štátnou cestou 1. triedy. Úsilím pracovníkov mesta a trnavských architektov začiatkom osemdesiatych rokov minulého storočia počas rekonštrukcie tejto štátnej cesty sa podarilo zastaviť jej obnovenie. Zrealizovala sa veľká zmena v meste a na mieste štátnej cesty bola vytvorená prvá pešia zóna na Slovensku. Tá zaberá plochu 12 086 m² s dĺžkou 500 metrov. Táto pešia zóna spolu s novým Trojičným námestím z roku 1988 bola síce ocenená viacerými domácimi a zahraničnými cenami, postupom času však strácala koncepčnú, časovú i technickú prestíž a kvalitu. V roku 2007, viac ako 20 rokov od jej začiatku úspešného užívania bola vyhlásená súťaž na vypracovanie aktualizácie riešenia tohoto priestoru. Bolo potrebné naviazať na úspechy pôvodnej pešej zóny a priniesť zároveň nové podnety.

Návrh na základe výsledku súťaže vypracovali architekti z ateliéru DOKA v spolupráci s odbornými projektantami a výtvarnými umelcami. Nová pešia zóna na Hlavnej ulici v Trnave bola odovzdaná do užívania v roku 2014 ako komplexne riešený mestský priestor, ktorý slúži obyvateľom a návštevníkom mesta. V koncepcii návrhu bol dodržaný zámer posilnenia spoločenského významu pešej zóny, čím sa zrovnocnil poväčšine komunikatívny charakter tejto zóny s mikrocentrami s odpočinkovými plochami, plochami osobných kontaktov, zábavy a stretávaní, obohatený o prvky zelene, vody, fontán, umeleckých diel a mobiliáru. Nová pešia zóna sa stala príspevkom ku kultúrnej identite a spolupatričnosti občanov k tomuto prostrediu.

INTRODUCTION

The libretto of a new fountain with an artistic work is being developed based on evaluation of the current Royal Fountain in the pedestrian zone of Hlavna Street in Trnava.

The Royal Fountain was handed over for use along with a completed pedestrian zone in 2014. The Royal Fountain has been in continuous operation for 7 years. Damage to the original nozzles due to traffic service, technological defects, malfunctions in the lighting system, delayed switching of the fountain's jets illumination due to improperly chosen timing control technology, and problems with maintenance of the sculpture artwork were the facts that led authorities to decide to remove the fountain and replace it with a new design.

Copyrights with the original authors will be addressed by a relevant department of the Trnava City Office

PEDESTRIAN ZONE IN TRNAVA – History and Present

Trnava belongs to the first free royal towns in Slovakia. It has a valuable historic core, which is a conservation reserve and it also serves as the central urban zone. The current Hlavna Street is the conservation reserve, running from north to south, used to be a medieval trade route. Even in the late seventies of the last century, the city avenue of Hlavna Street passed through this communication corridor, which was also a first-class state road. Through the efforts of the city's workers and Trnava architects in the early eighties of the last century, during reconstruction of this state road, its renewal was successfully halted. A significant transformation took place in the city, and the location of the state road was turned into the first pedestrian zone in Slovakia. It covers an area of 12,086 square meters with a length of 500 meters. This pedestrian zone, together with the a new Trinity Square from 1988, received several domestic and foreign awards. However, over time, it lost its conceptual, temporal, technical prestige, and quality. In 2007, more than 20 years after its successful inception, a competition was announced to update design of this space. It was necessary to build upon the successes of the original pedestrian zone and, at the same time, bring in new ideas.

The design, based on results of the competition, was created by architects from the DOKA studio in collaboration with expert designers and visual artists. The new pedestrian zone in Hlavna Street in Trnava was opened for public use in 2014 as a comprehensively designed urban space serving the residents and visitors of the city. In the design concept, the aim to enhance social significance of the pedestrian zone was successfully achieved, which resulted in equality of mostly functional character of this zone with microcenters with relaxing zones, spaces for personal interactions, entertainment, and gatherings. The design incorporated elements of greenery, water features, fountains, artworks, and street furniture. The new pedestrian zone has contributed to cultural identity and a sense of belonging among the citizens to this environment.

Riešenie povrchov a ostatných prvkov mestského prostredia pešej zóny je v heterogénnom slohovom prostredí objektov z rôznych časových úsekoch histórie a dneška. Architektonickým konceptom spolu s výtvarnými dielami sa hľadali formy zjednocovania priestoru s cieľom vytvoriť kompaktné pôsobiaci celok, ktorý bude dostatočne plniť funkcie komerčno-reprezentatívneho a oddychovo-relaxačného charakteru. Ideový zámer riešenia pešej zóny je náznaková obnova pôvodného historického priečného členenia ulice na päť funkčných a materiálovo priznaných pruhov.

Dva pruhy pomalého pešieho pohybu sú po oboch stranách pozdĺž uličného parteru meštianskych domov. Povrch týchto pruhov je vytvorený z umelokamených tmavošedých dosiek s melírovaným povrchom čiernou drťou s názvom Umbriano od fy Semmelrock. Tieto pruhy z vonkajšej strany lemujú otvorené žľaby pre odvodnenie všetkých povrchových dažďových vôd. Žľaby sú z prírodného kameňa syenitu tmavošedej farby s opalovaným povrchom.

V tomto pomalom pešom pruhu sú:

- stožiarové svietidlá s kovovými stožiarimi v antracitovej matnej farbe, nesúcimi priesvitné sklenené guľovité svietidlá so žltým svetlom. Stožiare sú ukončené letkou s bielym svetlom kopijovitého tvaru.
- lavičky v materiáli moreného dreva v odtieni gaštan na kovových podnožiacich antracitovej farby.
- stromoradie, s korunou stromov do 6 m priemeru
- reklamné plochy z kovu, nerezy, skla, s podsvietením
- informačný systém z kovu a skla s podsvietením,
- pitné fontánky z prírodného kameňa, travertínu a nerezových doplnkov armatúr.
- letné sedenia reštaurácií, ktoré sú odsadené od fasád meštianskych domov tak, aby nebránili pohybu peších popri uličného parteru mestskej vybavenosti.

Dva pruhy smerom k stredu ulice obojstranne slúžia pre rýchlejší pohyb peších a tiež pre obmedzený pohyb vozidiel zdravotného záchranného systému, požiarnych vozidiel, údržby a rezidentov. Povrchy sú z prírodného kameňa, žuly Vápenice s vypalovaným povrchom. Prírodný kameň je stredne sivý s farebnou škrvnutou štruktúrou. Do plochy dlažby sú voľne vkladané dosky iných farebných odtieňov žuly. V týchto pruhoch po celej dĺžke nie sú vkladané žiadne prvky mestského mobiliáru. Letné sedenia sú výnimočné a len v častiach možnej obchádzky.

Stredový pruh je riešený z prírodného kameňa žuly vápenice s vloženými priečnymi pásmi zo žulových kociek s vypalovaným povrchom. Pásky z týchto žulových kociek sú výrazným členiacim prvkom šírky 50 cm a sú po celej dĺžke pešej zóny v rovnakých vzdialenostiach po 400 cm.

Solution for surfaces and other elements of the urban environment of the pedestrian zone is within a heterogeneous stylistic context of buildings from various historical periods and the present day. Architectural concepts, along with artistic works, sought forms of unifying the space with the aim of creating a compact, cohesive whole that would sufficiently fulfil both commercial-representative and leisure-relaxation functions. A conceptual intent of the pedestrian zone's design is to hint at the restoration of the original historical cross-sectional division of streets into five functional and visually distinct lanes.

Two lanes for slow pedestrian movement are located on both sides along the ground floor of the burgher houses. Surface of these lanes is made up of artificial stone dark grey slabs with mottled surface called Umbriano by the company Semmelrock. These lanes are bordered on the outer side by open gutters for drainage of all surface rainwater. The gutters are made of natural syenite stone with dark grey colour and baked surface.

This lane for slow pedestrian movement involves:

- lampposts with metal poles in mat anthracite colour, bearing translucent glass spherical lamps with yellow light. The poles are capped with a spear-shaped white light fixture
- benches made of weathered chestnut wood in a chestnut shade on anthracite-coloured metal bases.
- a row of trees with crowns up to 6 meters in diameter.
- advertising surfaces made of metal, stainless steel, and glass, with backlighting.
- an information system made of metal and glass with backlighting.
- drinking fountains made of natural stone, travertine, and stainless-steel fixture components
- outdoor summer seating for restaurants, positioned away from the facades of burgher houses to allow pedestrian movement along the street-level urban amenities.

Two lanes toward the centre of the street on both sides serve for faster pedestrian movement and limited movement of emergency vehicles, fire trucks, maintenance vehicles, and residents. Surfaces are made of natural stone, Vápenica granite with burnt surface. Natural stone is medium grey with a speckled colour structure. In the pavement surface, slabs of different shades of granite are loosely inserted. These lanes do not contain any urban furniture elements throughout their length. Outdoor seating is exceptional and only available in parts where it is possible to bypass.

The central lane is designed using Vápenica granite natural stone, with inserted transverse strips made of granite blocks with burnt surface. These strips made of granite blocks serve as prominent dividing elements, with a width of 50 cm and are spaced at equal distances of 400 cm throughout the length of the pedestrian zone.

V tomto pruhu sú riešené:

- ostrovy zelene ohraničené bielymi umelokamenými prvkami so zabudovaným podsvietením. Zeleň je nízka, umožňujúca priehľady v rámci ulice a takisto v smere na dominanty historického jadra. Skladba zelene je pestrofarebná, kvitnúca v rôznych letných časových obdobiach. V zimných mesiacoch časť zelene prezentujú stálezelené kríkoviny.
- Súčasťou tohoto pruhu sú atrakcie vo forme sedení na lavičkách a kamenných prvkoch.
- Možnosť umiestňovania príležitostných podujatí.
- Komorná fontána kamenného kubusu z čiernej žuly s pretekaním hladiny vody do povrchu ulice s farebne sa meniacim podsvietením;
- Podlahovými pásovými svietidlami s rytmicky sa meniacim farebným svietením.

SÚČASNÁ FONTÁNA

Ústredným motívom stredového pruhu v blízkosti radnice je súčasná Kráľovská fontána, rozvinutá na ploche 6 x 11m. V pôvodnom návrhu ju tvorila vodná plocha, priamo z ktorej boli vedené výstreky vody. Okrem toho mala voda striekať tiež z vlastného výtvarného prvku. Fontána bola navrhnutá na plnú šírku stredového pruhu a zásadne nezasahovala do vedľajších pruhov. Pôvodný návrh fontány charakterizovalo sochárske dielo vo forme jemne zvlnenej krivky levitujúceho bronzového prstenca, ktorý môže pripomínať kráľovskú korunu. Tento rotujúci prvok bol nosičom sklenených brúsených drahokamov a spolu s nimi akoby sa voľne vznášal nad kamenným podstavcom. Pôvodný návrh mal predstavovať „symbol dimenzie pohybu našej zeme vo vesmírnom priestore, vyjadrujúci kolobeh dejín v časopriestore.“ K tomu sa významne pripájal prvok vody, „symbolizujúci nádej na dynamický život súčasnej a budúcej Trnavy.“ Výstreky vody spolu s vodnou plochou fontány boli navrhované ako zapustené v rovine povrchu a spolu s bronzovým prstencom boli v nadhľade pozorovateľa a tým neprekrývali významné priehľady na dominantu mestskej veže.

Fontána bola v návrhu bohato nasvietená so širokým spektrom farieb s bohatým programom premien. Hlavnou prezentáciou fontány bol:

- slávnostný režim ,
- potom šetriaci režim,
- režim pre zlé počasie
- a zimný režim.

Dielo malo byť odpovedajúce významnej udalosti v histórii mesta a to udeleniu výsad slobodného kráľovského mesta. Výsady boli mestu Trnava udelené v roku 1238 kráľom Béloom IV. Táto významná udalosť priniesla mestu napredovanie a nevídaný rozvoj vo všetkých sférach života mesta. Symbolika fontány mala tento zámer dostatočne a kvalitne prezentovať a preto si zaslúžila toto dôstojné miesto na pešej zóne.

In this lane, the following elements are addressed:

- green islands bordered by white artificial stone elements with built-in lighting. Vegetation is low, allowing for views within the street and towards the historic core landmarks. The greenery is diverse in colour, blooming in various summer seasons. During the winter months, some evergreen shrubs are featured.
- attractive seating options on benches and stone elements are a part of this lane
- an option of hosting occasional events.
- a compact fountain made of a black granite block, with water flowing over its surface into the street and featuring colour-changing lighting;
- Floor-level strip lights with rhythmically changing coloured illumination.

THE CURRENT FOUNTAIN

The central motif in the middle of the lane near the town hall is the current Royal Fountain, which spans an area of 6 x 11 meters. In the original design, it consisted of water surface from which water jets were directly propelled. In addition, water was intended to spray from its own artistic element. The fountain was designed to occupy a full width of the central lane and did not significantly interfere on the adjacent lanes. The original fountain design featured a sculptural work in the form of a gently waving curve of a levitating bronze ring, which could resemble a royal crown. This rotating element served as a support for glass-cut gemstones, and together with them, it seemed to float freely above a stone stand. The original design aimed to represent a "symbol of dimension of the Earth's movement in space, expressing the course of history in time and space." To this, an element of water was significantly added, "symbolizing hope for a dynamic life of present and future Trnava." Water jets, along with the fountain's water surface, were designed to be flushed with the ground level and together with the bronze ring, they were visible from an observer's overhead perspective, thus not obstructing significant views of the city landmark- a city spire.

The fountain was richly illuminated in the design with a wide spectrum of colours and a rich program of changes. The main presentation modes of the fountain were:

- a festive mode,
- then an energy-saving mode,
- a bad weather mode,
- a winter mode.

The artwork was supposed to represent a significant event in the history of the city, granting of privileges as a free royal town. These privileges were granted to the city of Trnava by the King Béla IV in 1238. This important event brought progress and unprecedented development to the city in all aspects of life. The symbolism of the fountain was intended to present this purpose adequately and effectively and therefore, it deserves this dignified place in the pedestrian zone.

Pred realizáciou sa však v skrátrenom konaní pristúpilo k úprave pôvodného návrhu. Bola zrušená vodná plocha fontány, levitujúci prstenec noví autori riešili ako statickú kráľovskú korunu, zloženú z viacerých odliatkov. Sklené prvky sú brúsené odliatky. Okolo podstavca sa vyriešil svetelný podzemný kanál. Celkovo sa nedosiahlo očakávanej výnimočnosti diela. V súčasnosti realizovaná fontána vykazuje technické, technologické, materiálové a údržbové problémy a preto je potrebné riešiť nový návrh fontány.

KRITÉRIÁ NÁVRHU NOVEJ FONTÁNY S UMELECKÝM DIELOM

- Nová fontána bude navrhnutá na pôvodnom mieste súčasnej fontány. Plošne bude rozvinutá v rámci stredového pásu pešej zóny v šírke a dĺžke pôvodnej fontány, šírka 6m a dĺžka 11 metrov. Nový návrh môže byť v predĺženom tvare do dĺžky 20 metrov.
- V priestore podzemia fontány je suterén strojtechnologickej časti fontány. Technológia je na súdobej úrovni, a je na autoroch nového návrhu fontány, či je repasovateľná a postačujúca pre nový koncepčný zámer, alebo bude potrebné jej nové riešenie.
- Tak isto je na autoroch návrhu, či niektoré podkladové a nosné prvky fontány využijú pri svojom novom návrhu.
- Pre účely nového návrhu príslušný odbor Mestského úradu poskytne podklady riešenia technológie, statiky, elektra, vodovodu a odkanalizovania k nahliadnutiu.

VODNÉ A SVETELNÉ ATRAKCIE

- Fontána by mala byť premýšľaná v súvislosti s klimatickými zmenami a prehrievaním prostredia mesta. Jej prvky by preto mali na tieto potreby reagovať (napr. stála vodná plocha, napnutá vodná hladina, väčšie množstvo tenkých výstrekov vody, vodný kubus atď.).
- Z dôvodu energetickej úspory by mali byť efekty riadené časovým spínačom. Výstreky by mali byť monitorované a regulované podľa podmienok počasia a vetra.
- súčasťou môžu byť svetelné efekty ako vo vodnej ploche tak i lúčoch výstrekov
- fontána by mala mať riešený slávnostný program, bežný šetriaci program, program pre chladné dni a zlé počasie a zimný program.
- Dielo nemusí byť súčasťou cirkulácie vody, teda priamo z diela nemusí vychádzať voda. Avšak autor diela je povinný sa zaoberať aj realizáciou fontány a navrhnuť ju funkčne a udržateľne.

Before its implementation, however, modifications were made to the original design through a shortened process. Water surface of the fountain was removed and the levitating ring was designed by new designers as a static royal crown composed of multiple castings. Glass elements are polished castings. A lighting underground channel was implemented around the pedestal. Overall, an expected exceptional quality of the artwork was not achieved. Currently, the existing fountain shows technical, technological, material, and maintenance issues, and therefore, it is necessary to deal with a new fountain design.

CRITERIA FOR A DESIGN OF A NEW FOUNTAIN WITH ARTWORK

- A new fountain will be designed in the original location of the current fountain. It will occupy the central strip of the pedestrian zone, with the same width and length as the original fountain, which is 6 meters in width and 11 meters in length. The new design can be extended in length to 20 meters.
- In the underground space of the fountain, there is a basement for mechanical and technological components of the fountain. Technology is at a contemporary level and it will be up to the authors of the new fountain design to decide whether it can be refurbished and sufficient for the new conceptual plan, or if a new solution is required.
- Similarly, it will be up to the authors of the design to decide whether some of foundational and supporting elements of the fountain will be incorporated into their new design.
- For the purposes of the new design, a relevant department of the Municipal Office will provide documentation for technology, structural engineering, electrical, water supply, and sewerage for examination.

WATER AND LIGHT ATTRACTIONS

- The fountain should be designed with consideration for climate change and urban heat. Its elements should respond to these needs (e.g., permanent water surface, taut water level, a larger number of thin water jets, a water cube, etc.).
- To save energy, the effects should be controlled by a timer switch. Water jets should be monitored and regulated based on weather and wind conditions.
- Light effects can be included both in the water surface and in the jets of water.
- The fountain should have a ceremonial program, a standard energy-saving program, a program for cold days and bad weather, and a winter program.
- The artwork does not necessarily need to be part of a water circulation system, meaning water does not have to flow directly from the artwork. However, the artist of the work is obligated to address implementation of the fountain and design it to be functional and sustainable.

KRITÉRIÁ PRE NÁVRH VÝTVARNÉHO DIELA

- Návrh diela s fontánou sa ponecháva na invenčnosť autorov návrhu, musí však akceptovať priestorové skutočnosti a symbiózu s ostatnými dielami a prvkami pešej zóny. Tiež skutočnosť, že sa dielo nachádza v mestskej pamiatkovej rezervácii.
- Dielo by malo zachovávať priehľadnosť ulice a neprekryvať dôležitú pohľadovú kompozičnú os ulice s dominantou mestskej veže.
- Dielo by malo byť riešené z materiálu nenáročného na údržbu, alebo kombináciou viacerých materiálov nepodliehajúcich časom degradácii, resp. nevytvárajúcich nepredvídanú patinu.
- pri výbere diela bude dôraz kladený na inovatívne riešenia a súčasné konceptuálne aj materiálové prístupy k umelecko-architektonickým realizáciám vo verejnom priestore.

Všetky uvedené informácie o pešej zóne majú viesť budúceho autora fontány s umeleckým dielom hľadať také formy návrhu, ktoré budú nadčasové a pritom v symbióze s prostredím a prezentáciou symboliky diela, ktorá bude pre mesto významná.

TÉMA NOVEJ FONTÁNY

- Pôvodná fontána pracovala s témou udelenia kráľovských privilégií mestu Trnava v roku 1238, pričom v realizovanej verzii mala odkazovať na kráľovskú korunu, ktorú doplnil identifikačný nápis.
- Nové dielo môže reflektovať tak historickú identitu mesta Trnava, ako aj súčasné a budúce výzvy, ktorým mestá čelia (napríklad environmentálna kríza, sociálna inklúzia, dostupnosť, tolerancia voči predstaviteľom a predstaviteľkám menšín).

TECHNICKÁ REALIZOVATEĽNOSŤ

- Návrh účasti musí obsahovať popis technickej realizovateľnosti diela (napr. technický návrh, popis, atď.), s možnosťou doplnenia a vysvetlenia na základe otázok poroty.

CRITERIA OF AN ARTWORK DESIGN

- The design of the artwork with the fountain is left to the creativity of the authors, but it must accept spatial reality and harmonize with other artworks and elements of the pedestrian zone. Additionally, it should take into consideration that the artwork is located in a municipal heritage reservation.
- The artwork should maintain transparency of the street and not obstruct important visual compositional axis of the street, particularly with the city spire as the dominant feature.
- The artwork should be constructed from materials that are low-maintenance or a combination of several materials that do not degrade over time or create an unforeseen patina.
- When selecting the artwork, emphasis will be put on innovative solutions and contemporary conceptual and material approaches to artistic and architectural projects in public space.

All the provided information about the pedestrian zone is intended to guide the future author of the fountain with an artwork to search for design forms that are timeless and yet in harmony with the environment, presenting symbolism of the work in a way that will be significant for the city.

THE THEME OF A NEW FOUNTAIN.

- The original fountain was designed around the theme of granting of royal privileges to the city of Trnava in 1238, with an implemented version referencing a royal crown supplemented by an identifying inscription.
- The new artwork can reflect both historical identity of the city of Trnava and current and future challenges that cities face, (e.g., environmental crisis, social inclusion, accessibility, and tolerance towards both male and female representatives of minority groups).

TECHNICAL FEASIBILITY

- Participant design must include a description of technical feasibility of the artwork (e.g. technical design details, descriptions, etc.), allowing for additional explanations and clarifications to questions from the judging panel.